

Справа “Полещук проти Росії” (*Poleshchuk v. Russia*)

У рішенні, ухваленому 7 жовтня 2004 року у справі “*Полещук проти Росії*”, Суд постановив, що:

- відмова адміністрації тюрми, в якій відбував покарання заявник, відіслати його листи до Суду була порушенням ст. 34 Конвенції
- скарга заявника щодо порушення ст. 34 Конвенції в частині застосування до нього заходів впливу є явно необгрунтованою, а відтак, неприйнятною;
- скарга заявника щодо порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції під час розгляду кримінальної справи щодо нього є явно необгрунтованою, а отже, неприйнятною.

Суд також постановив, що у нього не було приводу для призначення заявнику будь-якої грошової суми у порядку справедливої сатисфакції відповідно до ст. 41 Конвенції через те, що заявник не звернувся до Суду з відповідною вимогою.

Обставини справи

Заявник Євгеній Владамірович Полещук є громадяноном Росії, народився 1963 року.

Рішенням від 26 жовтня 1998 року заявника було засуджено до тринадцяти років позбавлення волі за участь у озброєній банді. У даний час він відбуває покарання у виправдно-трудовій колонії суворого режиму (далі - ВТК).

25 травня і 14 грудня 199 року п. Поліщук передав для відправлення листи, адресовані Суду, в яких він стверджував про порушення права на справедливий судовий розгляд (ст. 6 Конвенції) під час розгляду його справи. Втім, 8 липня і 30 грудня 1999 року адміністрація ВТК офіційно відмовилася їх відсилати, мотивуючи своє рішення тим, що заявник спочатку повинен звернутися до національного суду за переглядом його справи у порядку нагляду або подати конституційну скаргу до Конституційного суду Росії. І лише після виконання зазначеної умови адміністрація ВТК обіцяла відправити скаргу п. Поліщука до Суду. Заявник звернувся до вказаних інстанцій, проте це не призвело до бажаного ним результату.

1 лютого 2000 року заявник знову подав скаргу до Суду, зазначаючи, що причиною того, що він пропустив 6-місячний строк звернення, є відмова адміністрації ВТК відіслати його попередні листи до Суду.

Після того, як Уряд Росії одержав від Суду запит з цієї справи, він видав низку розпоряджень, у яких адміністраціям ВТК заборонялося чинити перешкоди засудженим у їх зверненнях до Суду.

13 лютого 2003 року за систематичне порушення режиму заявника було переведено зі звичайного приміщення у приміщення камерного типу.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що адміністрація ВТК перешкоджала йому звернутися до Суду на порушення його прав, закріплених ст. 34 Конвенції. П. Поліщук також оскаржував те, що його було поміщено у приміщення камерного типу власне після того, як він звернувся до Суду. Окрім того, заявник стверджував про порушення права на справедливий судовий розгляд, передбаченого ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Стосовно відмови адміністрації ВТК надіслати до Суду скаргу п. Поліщука Суд звернув увагу на ті заходи, які були вжиті Урядом стосовно зміни порядку відправлення з місць позбавлення волі офіційної кореспонденції засуджених. Крім того, Суд відзначив, що листування Суду із заявником упродовж 2000-2004 років не давало підстав для занепокоєння.

Попри те, що Суд прийняв визнання Урядом факту порушення прав заявника на звернення до Суду, тобто прав, передбачених ст. 34 Конвенції, Суд не був переконаний, що заявник отримав належну і достатню компенсацію. Адже зазначені урядові нововведення щодо порядку відправлення засудженими офіційної кореспонденції є заходами загального характеру, які, по суті, спрямовані на майбутнє відвернення порушень, подібних до тих, від яких потерпів п. Поліщук. Хоча й відповідні розпорядження є дієвою гарантією того, що

засуджені не будуть зазнавати перешкод у своїх спробах реалізувати право звернення до Суду, втім зазначені акти жодним чином не стосуються заявника особисто.

Звертаючи увагу на те, що відправлення скарги п. Поліщука до Суду було відкладено більш як на вісім місяців, Суд одностайно постановив, що мало місце порушення ст. 34 Конвенції.

Стосовно скарг заявника на той тиск, якого він зазнав від адміністрації ВТК через свої спроби звернутися до Суду, Суд зауважив, що матеріали справи не свідчать про те, що застосовані до заявника заходи стягнення мали свавільний характер. Лише виявлення Судом фактів свавільності було б підставою для визнання порушення ст. 34 Конвенції. Отож, дійшовши висновку про те, що не було зв'язку між зверненням заявника до Суду і застосуванням до нього заходів стягнення, Суд визнав скаргу заявника у цій частині явно необгрунтованою.

Суд далі розглянув скаргу заявника щодо несправедливості розгляду його справи національними судами по суті. Здійснивши аналіз матеріалів справи кримінальної справи щодо заявника, Суд не дійшов висновку, що національні суди неналежним чином підійшли до встановлення обставин справи чи до оцінки доказів. Заявник мав достатньо можливостей для здійснення свого захисту з допомогою адвоката. Розгляд справи був відкритим і неупередженим, а рішення у справі були належним чином умотивовані.

Тому, не виявивши жодних ознак, які б вказували на невідповідність судового розгляду у кримінальній справі щодо заявника вимозі справедливості, закріпленій у ч. 1 ст. 6 Конвенції, Суд визнав скаргу заявника у цій частині явно необгрунтованою.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.